

ANABİLİM EĞİTİM KURUMLARI

ÇOCUKLUK
DÖNEMİNDE
CİNSEL EĞİTİM

ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE CİNSEL EĞİTİM

Cinsellik çocuklukta başlayan ve ergenlik dönemi ile birlikte son şeklini alan, yaşam boyu süren bir gelişim evresidir. Çocuk cinselliği ise ben merkezli yaşanan, masum bir oyundan öteye gitmeyen, tamamen kendini keşfetmeye yönelik bir eylem sonucu ortaya çıkar.

Aileler için cinselliği konuşmak çoğu zaman zorlayıcı olabilir. Ancak zamanında yeterli bilgi verilmeyen çocuklar meraklarını farklı yollardan gidermeye çalışabilir. Günümüz şartlarında sıklıkla kullanılan teknoloji ve medya aracılığıyla

çocuklar kolaylıkla yanlış veya yaş dönemlerine uygun olmayan bilgileri edinebilir. Ailelere bu konuda önemli bir rol düşmektedir. Özellikle tablet ve bilgisayar kullanımında çocuklarının girdikleri siteleri ve iletişim kurdukları kişileri takip etmeleri oldukça önemlidir. Cinsel gelişimin çocukluk döneminde sağlıklı bir şekilde atlatılması, ergenlik ve yetişkinlik dönemindeki cinselliğin de sağlıklı yaşanmasına zemin hazırlayacaktır.

Çocuğumla konuşurken nelere dikkat etmeliyim?

- İlk olarak çocuğun soru sorması beklenmelidir. Eğer beklenen sorular gelmiyorsa bu konuyu başka kanallardan öğreniyor olabilir. Çocuğu çok iyi gözlemlemeli, gerekirse uygun bir ortam yaratarak bazı açıklamalar yapılmalıdır.
- Bazen çocuğun sorduğu sorular karşısında ebeveynler hazırlıksız yakalanabilirler. Böyle anlarda çocuğa açıkça "Bu konuyu bana sorman beni çok memnun etti. Bana güvendiğin için teşekkür ederim. Ancak bunu sana en uygun şekilde anlatabilmek için biraz zamana ihtiyacım var." denilebilir.
- Çocukların en çok merak ettiği konulardan biri dünyaya nasıl geldikleridir. "Annenin vücudundaki küçük yumurtalar ile babanın vücudundaki sperm denilen minik hücrelerin, annenin karnında birleşmesi ile tek bir hücre oluşur. Annenin karnında büyümeye başlayan bu hücre zamanla bebeği oluşturur. Sen de böyle oldun." şeklinde bir açıklama yapılabilir.
- Çocuklara cinsiyet ve üreme organ adları doğru bir şekilde öğretilmelidir. Kızlar için vajina ve göğüs, erkekler için ise penis ve testis sözcükleri kullanılmalıdır.
- Çocuğa yaş düzeyine uygun, sade ve doğal bir dille bilgilendirme yapılmalıdır.
- Anne ve baba cinsellik hakkında çocuğu bilgilendirirken birlikte olmalıdır. Çocuğa bu konuları herkesle konuşmaması gerektiği, eğer bir sorusu olursa bunu kendileri ile paylaşması gerektiği öğretilmelidir.

Çocuk ile konuşurken “ayıp”, “yasak” gibi olumsuz duygu ifadelerden ve duruştan kaçınmaya özen gösterilmelidir. Baskıcı- yasaklayıcı ebeveyn tutumu çocukların ebeveynleri ile açık iletişimde bulunmalarına ve soru sormalarına engel olmakta, cinsel gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

- Aileler çocuğa sağlıklı bir cinsel eğitim vermek için gerekli bilgiye ve donanıma sahip olmadıklarını hissettiğinde, çocuğun yaşına uygun hikâye kitaplarından faydalanabilir.

Cinsel eğitim sayesinde çocuk kendi bedenini ve karşı cinsin bedenini tanır, kişisel sınırları bilir, saygı duymayı öğrenir. Erken yaştan itibaren bilinçlenen çocuk bilgileri sindirerek aldığından, bedenine karşı sorumluluklarını da bilir ve cinsel taciz gibi anne-babaları endişelendiren durumların yaşanması engellenebilir.

Çocuğumu cinsel tacizden nasıl koruyabilirim?

- Çocuğa “Bu senin bedenin, sen istemedikçe kimsenin sana dokunmasına izin vermemelisin.” mesajı verilmelidir.
- Vücuttaki bazı bölgelerin özel olduğu, bu bölgeleri başkasının görmesine veya başkasının dokunmasına izin vermemesi gerektiği belirtilmelidir.
- Birini çok sevmenin göstergesinin sadece dokunmak, öpmek, okşamak olmadığı; bazen tatlı bir söz veya bir bakışın da bunun için yeterli olduğu vurgulanmalıdır.
- Rahatsız olduğu/ hoşlanmadığı bir şeyi, bir büyüğü de olsa kimsenin ona yapmasına izin vermemesi, gerekirse uygun bir dille “Hayır” demesi gerektiği öğretilmelidir.

Çocukluk çağı mastürbasyonu hakkında bilinmesi gerekenler:

- Mastürbasyon çocuğun kendi bedenini keşfetme ve dokunma isteğinin bir sonucudur. Genital bölgeyi elle veya bir nesneyle uyarma, yüzükoyun yere uzanıp sürtünme gibi pek çok şekilde gözlemlenebilir. Genellikle anaokulu çağında sıklıkla görülmekle birlikte 6 yaş sonrasında azalması beklenir.
- Çocuklar genellikle canları sıkıldığında ve kaygılandıklarında mastürbasyon davranışı gösterirler. Burada dikkat edilmesi gereken nokta çocukluk dönemi mastürbasyonu ile yetişkin cinselliğinin karıştırılmamasıdır. Çocuklar bunu yetişkinlerin kafasında canlandırdığı cinsellik kavramından bağımsız, farkında olmadan, keyif aldıkları için yaparlar.
- Davranış gözlemlendiğinde aileler paniğe kapılmamalı, bunun çocukların gelişim döneminin doğal bir parçası olduğunu hatırlamalıdır.
- Çocuğu cezalandırıcı, ayıplayıcı, yargılayıcı ifadelerden ve tavırlardan kaçınılmalıdır.
- Çocuğu oyalayacak ve ilgisini çekecek oyunlar yaratıldığında bir süre sonra bu davranışın azaldığı gözlemlenecektir.
- Davranışın alışkanlık haline geldiği ve başka problemlerin de beraberinde eşlik ettiği durumlarda bir uzmana danışılmasında fayda vardır.

Bu yazıyı hazırlarken yararlandığımız, aynı zamanda “Cinsel Eğitim” konusunda sizlere yardımcı olabilecek kitap önerilerimiz:

“Çocuklarımızla Cinsellik Hakkında Nasıl Konuşalım?”- Prof. Dr. Bengi Semerci

“Ben Nereden Geldim?”- Peter Mayle

“Bedenim Bana Ait”- Pro Familia